

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetési díj: Háromhásos petsor egyszeri hirdetése 15 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyilvált: minden sor 20 fill.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör»
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59-ik szám. Kósch Árpád könyvnyomtató-intézet.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények,
valamint a hirdetési díjak is.

Evangélikus egyházkerületi közgyűlés Eperjesen.

A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület évi közgyűlését ez idén szept. 25. és következő napjain Eperjesen tartja, a mely alkalommal a kerület előkelőségei, számottevő tényezői nagy számmal jelennek meg.

Lapunk — a mely a városunk és vármegyénk területén történő minden társadalmi mozgalmról híven referál olvasóinknak — e tekintélyes és tiszteletreméltó testület tanácskozásait sem hagyhatja figyelmen kívül. Szerintünk ez érdeklődést a tiszai egyházkerület megérdemli, mert nemcsak szigorú értelemben vett egyházi, hanem hazafias és kulturális országos érdekeket is szolgál.

A magyar intelligencia nagy része, a mely legtöbbször egy-két panszláv-agitátor szereplése révén hall valamit az evangélikus egyházról, természetesen dolog, hogy kedvezőtlen képet alkot az evangélikusokról; a ki azonban közelebbről igyekszik megismerni az egyház belső életét, a hazaszeretettel és a nemzeti kultúra előbbrevitelének nem egy meghatározó nyilvánulásával fog találkozni. Kétségtelen tény az, hogy az evangélikusok zöme nálunk tót és német, már maga ez a körülmény a mai nemzetiségi világban gyanút kelt. Könnyű Debreczenben vagy Szegeden annak a magyar nyelven beszélő czivisnek azt mondani: én magyar vagyok; de ha van a hazafiaságnak fokozata, mégis csak nagyobb magyar az a tót vagy német, a ki talán magyarul sem ért, hanem azért büszkén vallja magát magyarnak s ezért áldozatokat hoz. Ha az evangélikusoknak nagy zöme tót s német és ennek dacára jó magyar: ez reá nézve a legnagyobb dicséret. Az oláh és szerb görög-keleti vallásúak, a szászok — a kik nem tartoznak a

magyar ev. egyház egyeteméhez — nemzetiségi egyházakat alkotnak és mint egyház hivatalosan is nem egyszer állást foglalnak a magyar állam-eszme ellen, középiskoláik és papnevelő-intézeteik pedig nem magyar nyelvűek és olykor állambontó törekvésnek melegegyái. Ezzel szemben a tótnak nevezett evangélikus egyház, minden hazaellenes törekvést az egyházon belül, kánoni vétségnek és büntetendőnek minősít s ezt egyházi törvénykönyvébe felveszi, középiskolái, papnevelő-intézetei magyar nyelvűek és a mi fő: intelligenciája, sőt a hazai négy ev. egyházkerület közül éppen a tiszai, túlnyomó részében nyelvben és érületben magyar. E kétségkívül sajtóságos körülménynek magyarázata a történelmi fejlődésben van. A felvidéki evang. nemesség, kezdve az Illésházyaktól és Thurzóktól le a ma is virágzó Prónay, Szentiványi, Dessewffy, Kubinyi, Radvánszky stb. családokig, mindenkor fényes tanúbizonyságát adta törhetlen magyarságának és alkotmány-szeretetének. A tót, de evangélikus jobbagyság évszázadokon keresztül a hazafiaságot jó iskolában tanulta: egyházszerepével összeolvadt urainak hazaszeretetével. Milyen más és sokkal szerencsétlenebb a történelmi fejlődés p. o. Erdélyben, a hol a református főnemesség, a róm. kath. székelység, az evang. szászok és a görög-keleti oláh jobbagyság mereven egymástól elkülönítve, egyik a másikat lenézve, sőt gyűlölve, mindegyik más szellemi fejlődésen ment keresztül s így a szászok és oláhok — egyébként jóra való nép-elem — a magyarságra nézve örökre elveszett. A protestantizmus tehát a Felvidék különböző rendi és társadalmi osztályait egyesítette, a hazának megnyerte, sőt ennek hatása alatt egyes városok,

mint Kassa vagy Rozsnyó, részben vagy teljesen megmagyarosodtak. Tudjuk, hogy Bocskay, Bethlen, Rákóczy alkotmánymentő törekvései megfeneklenek, ha a felvidéki evangélikus városok seregeik előtt kapút nem nyitnak, ha az ev. nemesség nem csatlakozik hozzájuk kitörő lelkesedéssel, melynek tót jobbagysága szintén ott harcolt a kurucok rettenthetetlen táborában.

Ilyen, a hazafiaságban százados múlttal dicsekvő egyháznak jele sem lehet dicstelen. A modern nemzetiségi eszmék itt termékeny talajra nem találhatnak. Igaz ugyan, hogy a különbözőféle megpróbáltatások éppen egyházunknak hazafias elemét viselték meg legjobban. Az ellenreformáció előtt a XVII. században — hiteles adatok bizonyítják — csak itt Sárosban — a hol jelenleg egyetlen magyar falú sincsen — 10 evangélikus magyar község virágzott, Pozsony-megyében a magyar és prot. falvak aulikus főurak tevékenysége folytán szintén megszűntek magyarok és evangélikusok lenni. A demokratikus eszmék a jobbagyságot felszabadították s ugyanakkor teremtették meg Kollár s mások a panszlavizmust. Ennek terjedését egyelőre a hazafias ev. egyetemes felügyelő Zay gr. agyonütötte ugyan, de azóta az ev. egyházban a panszlavizmus számtalanszor felütötte fejét s hogy eredménytelenül: ez bizonyítja leginkább az evangélikusok erős hazaszeretetét. A 48-as eszmék érvényesülésének hatása a hazai ev. egyház beléletében is megérezhető: az életerős, őserében még érintetlen nép fiai veszik át az egyházban a vezérszerepet, különösen az Alföldön s hogy ez nem válik egyházunknak hátrányára, azt már most is számos példával bizonyíthatjuk: Hunfalvi Pál, Zsilinszky Mihály s más jelesek a népből kerül-

AZ „EPERJESI LAPOK” TÁRCZÁJA.

I d e g e n b e n .

Írta: **Sztankay Géza.** (Folyt. és vége.)

Kábitó zsongása az utcáknak, mik fölött vashidakon szalad be a város szívébe a vasparipa Siet mindenki sietve élni. Így van ez minden nagyvárosban. Talán a kicsinyben is, de ott nem oly szembeötlő. Szabadon derült ég alatt köz- és egyéni hatalom, erő érzetében vidáman sietnek élni és ennek a nyüzsgő tömegnek közepében vannak, kik szeretnének élni. Élni gyorsan, rohanást, hogy elnyerjék a halált, mely reményök — és mégis eltökélt idejét nem irányíthatják. Életük folyása lassú, és örökön sötét vizek körül bolyonganak, a mik fölött dermesztő köd leselkedik rájuk, a mely, ha megszálja őket, sötétség száll rájuk ép testben összeesik, erőtlenné lesz lelkük. Iger szép nagy házban laknak, hogy így kezdjem, olyan mint egy hatalmas vár: szétágazó falait — melyek előtt őrt nem láthatni — kacagva, örülve érintik Berlin emberei. Pedig ők jó emberek és mégis nevetnek a szomorúság hazájában. Mert jó az ember általában is Sokat kísérel meg, hogy a kevésbbé jók is mind, mind egészben jók legyenek. Kell-e szentebb cél? Ilyen célt szolgál «Moabit», egy százesztendősi feyház.

Orgonabokrok, hársak simulnak ablakaihoz, de csak keskeny nyíláson át élvezi illatukat az ember, a ki őlt, a ki hamisan esküdött, a ki élt rendszeren, becsülettel, míg egyszer nagy életsiettségében átlépte a határt.

Elszárják tiszta, rendes czellába, ellátják étellel, itallal, mindennel, munkába szoktatják — a szabóból képfaragó

lesz, sőt művészetre is hozza ez előtte új nemből; lelki vigaszt szószelekről és négy szem között nyer a feyház urától, a ki az ő ura is, Isten szolgájától. Mindene van, csupán szabadsága nincsen. Csupán!... Rábtársait se látja, hangukat hallja csupán, a mint templomuk oltára előtt egybefolynak a magasba bocsánatért, elégedettséggel, ígéretképen szemernyi szabadságért. Csak-hogy az Istennek nem lehet ígéreteket tenni.

Ez a feltétlen elkülönítési rendszer, egybekötve a leggyöngédebb elbánással. Itt szentesíti a czél a magában rettentő eszközöket. «Moabit» százesztendősi életkorral, a boroszlói fogház két esztendősi csecsemőkorral dicsekedhetik. Ritka műveltségű, hivatott emberekkel élükön, ritka műveltségű foglyokkal falaiikon belül.

Jámor a német faj, kevés véti el a járást úttalan utakra, kevés Boroszlói feyházának és a «Moabit»-nak lakossága.

Dolog mindenütt. Gyárak, újból munka és gyárak, és mégis vannak emberek, a kik iszonyodnak a munkától. Talán természetökben rejlik ez és önmaguk akarateréje gyöngé annak idomítására. És épp ezekből lesznek a legügyesebb kézimunkások abban a kiterjedt pompás feyhalmú és berendezési helyen, melyet «Rummelsburg»-nak neveznek. Berlin külvárosa még ez és dologost csinál a tunyából. Ennek is eltalálta hát módját a német, de — természete ellenére — nem praktikus. Fáj jószágos szívének, hogy az ő emberei között herék vannak. Ezek eltartására pedig nem termett munkásosztályuk, mert hisz mit nyújthatnának viszonzólagatképen a henyek? Sok «Rummelsburg» dologházának lakossága, kevés annak javulása. Ez a szomorú nóta és a 360,000 márika, mit évente Berlin reáfizet, pedig óriási

szántóföldjein dologházi kézben cseng a kasza, ásó, kapa, recsegnek a kettéhasított tölgyek.

Fényes helyen, a Spree partján ül meg a világi szokások rabjainak, a nagy császárok palotáinak csoportja. Minden császáré külön. Monumentálisnak I-ső Vilmos egyszerű lakása, a jelen királyi könyvtár és a királyi palota mondható, a melyiket még a brandenburgi nagyfejedelmek verőfényes uralkodásából visszazálingozó fenség környékez. Ilyestéle a vele szemben álló mintarajziskola is, a művészet allegoriájával homlokán. A jó öreg császár tözsomszédságában kedves embere: Blücher, szemben nagy Frigyes lovagol kedélyesen. Nem megy el alatta porosz, hogy föl ne pillantana hálás, azzal a meleg nézéssel kékes, jószágos szeméből, mely az öröm és harag között annyi árnyalatot képes kifejezni szóvalán...

Kis hajók úszkálnak a Spree piszkos vizén és fáj a németeknek, hogy nem úszkálhatnak nagyok, hatalmasok, a mik Berlint tengeri kikötővé tehetnék. Lassan dülöngélő hajóról nézve tűnik el Berlin, a világváros, a kedves, édes, és külvárosai kéményfüstje úgy terít szőnyeget a városra, mint a hindu-mesebeli nagy szellem szakállá, a hogy befödte terjedelmével mindjobban széjjelnyúlva az egész világot.

Azután falvak jönnek, lépten-nyomon terülő városok közé helyezve tisztán, szabályos egyszerűségben. Ott nógatja lovát az ökröt alig használó német, — sárgás kalászkok inganak erdős szélű rónaságon. A gyárak körül hát ott van mindenhol a termő, őseréjű föld, az élet kinese, a mit mellőzni sohasem lehet és a mely a gyáraknak az anyagot, az embernek kenyerét adja; bár a német keveset őrzött meg belőle.

tek ki. Mindamellé sajnosan kell tapasztalunk, különösen itt a Felvidéken, hogy a régi nemzet- és egyház-fentartó elem: az egykori nemesség pusztul, vész, pedig kipróbált hazafiságukra még mindig szükség van. Hasonlóképpen aggasztó a szépségi hazafias ev. polgárság hanyatlása, rohamos megfogyatkozása. A tiszai ev. egyházkerület egyik díszje, Bánó József — ha jól tudom — a Történelmi Társulat eperjesi vándorgyűlésén tartott értekezésében a Szepességét sziklához hasonlította, a melyen a panszlavizmus hullámverése megtörik.

De hát az *Eperjesi Lapok* olvasóközönségének az evangélikusok hazafiságát bővebben bizonyíthatunk nem kell. Hiszen az eperjesi és sárosvármegyei evangélikusok századokon keresztül mindenkor fényes tanújelét adták hazaszeretettüknek és pedig nem akkor, a midőn magyar világ volt, hanem a mikor a magyar nevet büntetlenül kiejteni sem volt szabad.

Az evangélikus egyháznak hazafiságán kívül van még egy nagy erénye: a kulturális intézmények iránt való kifejtett érzelme. Az evangélikus ember, ha egyháza valamely kulturális intézményének fentartásáról volt szó — különösen a multban — a legnagyobb áldozattól sem riadt vissza. Jól érezte ugyanis, hogy egyháza ereje: a műveltségben, a virágzó iskolákban rejlik. Bámulatraméltó és egyszersmind megható is ez áldozatkészség, melynek pártját — bátran mondhatom — másutt nem igen találjuk. Mert míg a r. kath. iskolákat uralkodóink, gazdag egyházfejedelmek, a református iskolákat az erdélyi fejedelmek gazdag javadalmakkal látták el, addig — talán az eperjesi Kollégiumot kivéve — az evang. iskolák egyszerű polgárok áldozatkészségéből állottak fenn. S micsoda mesés kilátásra nyújtott reményt e tekintetben a kezdet. A reformáció idejében — a mikor csaknem az egész Felvidék evangélikus volt — vármegyénk területén N.-Sároson, Berzeviczén, Palocsán, Hanusfalván magasabb rangú iskola, Bártfán és Eperjesen országos hírű főiskola, e mellett minden ev. templom mellett népiskola volt. Mindezt nagyjából elseperte a kedvezőtlen idő. S ha tekintetbe vesszük, hogy ez a kedvezőtlen idő hányszor vágta elejét a fejlődésnek, akkor méltányolhatjuk kellőképpen az evangélikusok fáradhatatlan tevékenységét, ki-

apadhatatlan áldozatkészségét, mert hiszen ezzel a hazai kulturának hoztak áldozatot. Igen, a hazai kulturának! Mert, hogy csak itt, az eperjesi Kollégiumban maradjunk, az abszolút korszakban működő tanárok részben nagy tudományukkal előre vitték a magyar tudomány valamely ágát, részben pedig puritán jellemükkel és hazaszeretettükkel az ország csaknem minden részének talpig embereket és intelligens hazafiakat neveltek. A törhetetlen hazaszeretettel minden evangélikus középiskolában ápták még a legzivatárosabb időkben is. Ez iskolákban nőtt fel számos jelesünk, itt járt Thökölytől kezdve Kazincziig, Petőfi- és Kossuth Lajosig a magyarság ügyének és a magyar tudomány-, művészet- és irodalomnak nem egy lánglelkű bajnoka.

Az evangélikusok kulturális tevékenységének hogy milyen nagy eredményei vannak, erre részve a legszebb példát éppen a most itt ülésező tiszai ev. egyházkerület adja.

Hiszszük és reméljük, hogy nemcsak a vendéglátó ev. egyház, de Eperjes művelt közönsége is szívesen fogadja a kiváló vendégeket, hiszen a kerület itteni munkájával is a magyar kultúra és állameszme érdekeit kívánja előbbre vinni.

Legyenek üdvözölve mindnyájunktól szívesen vendégeink! legyen elsősorban a kerület fenkölt lelkű püspöke: Zelenka Pál és páratlan buzgalmú áldozatkész felügyelője: Szentiványi Árpád!! Mindkettő méltó képviselője egyházának, azoknak a tradícióknak, a melyekből csakis az egyetértés, a felekezetek békéjének üde virágai fakadnak.

A kollégiumi tanév ünnepélyes megnyitása.

Ósi Kollégiumunk dísztermében szeptember 16-ikán ismét lélekemelő ünnep folyt le. A közel 700 tanulót magába fogadó kollégiumi négy tanintézetnek, úgymint: a hittanintézetnek, jogakadémiának, főgimnáziumnak és tanítóképzőintézetnek együttes ünnepélyes megnyitása volt ez. A zsűfólásig megtelt díszteremben a kollégiumi elnökség, igazgató-választmány és tanárikar teljes számban megjelentek s az „Erős várunk nékünk az Isten” kezdetű ének elhangozásával *Porkoláb Gyula* hittanhallgató mélyen átértett, magasán szárnyaló imában kérte a kollégiumi 1900—1901-ik tanévre a Gondviselés áldását. Majd dr. *Sarudy Vilmos* kollégiumi igazgató, jogakadémiai tanár ünnepi megnyitóbeszédét mondotta el. A fenséges gondolatokban gazdag,

Így lön. A monda így mondja. Vagy csak én gondoltam így?...

Holdsugaras estén a csillagos mennyboltra festett klasszikus freskónak látszik a kölni dóm; majd közelebbről a természettől odahelyezett végtelen közetnek, a mi úgy jegőczögött számtalan kisebb-nagyobb gótiikus jegőczben — magától. Mintha Kölnnek mind a 360,000 lakosa ott zsongana az egymást keresztező keskeny utcákban, erkélyes, ódonstíli házak alján, a melyek komolyan figyelmeztetnek a múltra.

Nem olyan zajjal és erővel, hogy Berlinben, de annál nagyobb otthonosság és kedélyesség árad az utcák emberi hangokkal teli levegőjében, jóllehet már éjféltre jár az idő...

Derült reggel terül a városra a Rajnától hajtott hűvös levegővel. Vasárnap reggel van, ünnepies hangulattal az érseki városban

Harangok zengenek melábusan, szépen, felemelő és hangjuk úgy szól, mint a legszebb muzikaszó. A harang minden kongásából kiérzik a nemes ezüst-arany hangja, a mit úgy keverték bele régen a nyolczszázesztendő dóm 25,000 kgr.-os nagyharangjába.

Nem kampaniléből, a középső toronyból cseng-bong a harangszó és míg a pompás XVI. századbeli üvegfestéses ablakok megrezgeg szállítják a világ páratlan zengésű orgona hangját és az érsek biborban körüljárva osztogat áldást híveinek, kívül a dómhoz újon hozzáépített két kápolna között jókora aranykereszt hajlong a harangszó ütemére a Rajna felé — a mi ott folyik alatta — áldást hintve a német folyóra.

Az egyházi áldással szemben a nagy kölni híd két végén III. és IV. Frigyes Vilmos lovasszobrai állanak őrt a német folyó és a régi római város: Köln felett.

szép megnyitóbeszéd mély hatást gyakorolt a jelen voltakra s zajosan megélték. A szónoklat egész terjedelmében a következő:

„Kedves ifjúság!

A víz, erejének és jótékony hatásának kifejtése végett, évezredek munkájával medreket ásott. Bár az elfolyó víz minden pillanatban más, a meder e vízben rendet és haladást teremt és azt állandósítja is.

Az állati, növényi, ásványi hulladékok a földbe jutva, földdé válnak, a föld termőképességét sajátítják el, a melyet — bárhová is szakadjanak el az áthasonító anyaföldtől — többé meg nem tagadhatnak.

Flammarion Camille szellemes meghatározása szerint az ember «levegőbe öltözött lélek». Szervei folyton megsemmisülnek és újból képződnek, és mégis egy-egy nyomon jár gondolkozásban és érzésben, mert a lélek vezeti.

A mi a víznek a meder, a földnek az áthasonító képesség, az embernek a lélek: az az iskolának a demokratikus szellem, melynek az iskola egyszersmind a legtermészetesebb és legtisztább forrása kell, hogy legyen.

E szellem az a kapocs, mely a tanulótársakat azzá az ideális szövetséggé fűzi össze, melyben tehetségre, szorgalomra, kötelességtudásra és jellemre a legjobbak a legelső helyeket foglalják el a tanulótársak irigykedése nélkül, sőt osztatlan elismerésével.

E szellem az a kapocs, mely a nemzedékeket — bár az iskolában folyton váltakoznak — az iskolai éveken túl is az élet sarkalatos kérdéseiben szívük és elméjük szerint egyesíti.

E szellem az a kapocs, mely a tanárok ismereteit, az iskola hagyományait és berendezését kincsestárrá foglalja össze.

E szellem az a kapocs, mely az iskolát az élettel összeköti. Az iskolában szerzett ismeretek feledésbe mehetnek ugyan, de nem az a szellem, a melyet az iskolában magába szív az ifjú s a mely az élet mezéjének mindazon pontjain jelenvalóvá és termékenynyé teszi az iskolát, melyekre a Gondviselés volt tanulóit állítja.

Kedves ifjúság! Közös munkánk kezdetén szívből köszöntlek, mert meg vagyok győződve arról, miszerint valamennyien, úgy azok, kiket itt örömmel viszontlátunk, mint azok is, kik főiskolánkat első ízben keresték fel, a legkomolyabb elhatározással a végett jelentetek meg, hogy ismereteitek gyarapítása mellett főiskolánk demokratikus szellemében megerősödjete.

A mostani kor az, melynek abból a sok láthatatlan hatalomból, mely — Széchenyi István gróf szerint — a magyart a multban annyi vézből, annyi országromlásból újra feltámadni segítette, csak egy jutott, de ez a demokrácia szelleme.

A mostani kor az, melyben a magyar nemességnek azon — a népek történetében páratlanul álló — bölcsességét áldjuk, hogy szabadon és vérontás nélkül a demokrácia hatalmának uralmát törvényesen elismerte, midőn a nép millióit az alkotmány sánczai közé felvette s a nép őseréje előtt minden küzdőtérre a sorompókat megnyitotta.

Az üde rajnaparti sétányon érezve az áldást, bízza az erőben, óriás tömeg hullámnik, föl I. Vilmos szobráig, a mely a Kudenbert-templom irányában esik.

Ez a templomka úgy tűnik fel a kölni dóm közeliségében, mint valami szegényes parasztember egy ősrégi nemes úr mellett, a ki teleaggatta magát mindenel, a mi őscitől ereklekét reá maradt.

Délután van és a Rajnán számos hajó siklik tova; túlpártján csendesen figyelnek a gyárkérmények, mert ma «Flügelhorn»-hangverseny van az állatkertben, azt hallgatják a délnémetek kifogyhatlan, de lassan, félcsöndesen áramló jókedvvel, mint Köln specialitását.

A legnagyobb figyelem, udvariasság és műveltség mindenütt. Észak-délnémet egy és ugyanaz mindenben. Megvan hiát az egységes, erős és szép Németország, hiában tagadják meg ezt kívül.

Vihar kerekedik, mely kihatás számos fát tövestül és bő aratást vesz a természetben. Rikácsolnak a sirályok, végigzúg az oroslán üvöltése a kis állatkert pompás ligetjén, de a németeket nem zavarja semmi, mosolyogva, csendesen mulatnak tovább az ő módjuk szerint.

Mennyi kedély, erő és munkásság együtt! Úgy hiszem majd ha komolyabb vihar szava fog zúgni, akkor is így lesz.

Mikor fognak minálunk gyárak öröködni mesés szép őseréjű földjeinken? Mikor leszünk mi ilyenek?

Magunkat mellőlök állítani nagyon szomorú, sőt nevétség lenne Nem is.

De ha az ember természete, cszejárása már olyan, hogy a midőn valamelyes idegent lát, ismeretlen kényszer odahajtja gondolatját arra, a mi az övé, s önmagából kiindulva ítél meg mindent.

A mostani egyenlőség melyektől az ságban nem de — a mi a detesebb jelenben a becstelen csak a demokráciát, mely tanyát, mert atyafiságra, hanem az jükre támaszkodik.

E kor csak azon is

S ezen kömely, mint a emberek becsdemokrácia ember embererőt magából

Egyik fortehetségeink, műveljük és a nem fogjuk b. Ha a kincsestmarad az utólbányával fölé

Valamint bek, a legerőse kik a versenybizonyultak, csak a munkakában az első

Azonban az az csupa kezd felsikerrel, de megszerzett t nap, hanem az élet szöveve

A munka élethivatás gyarények, mely gálnak, balsor terheinket köndonságaink, n tán támadnak

A munkás kerekéi nyomórörmöt lát fakban töltött m

A sorsunk rásából is tápl. A kötelesség regék legyőzhetesz. Itt a lehelkövetése nélkül lehetünk, kikerbitások, a vis it szokatjuk mag iránti kötelessé

E győzelen hatalmunkban erkölcsi törvény. S e győzelet nyugalma, mel nem ismer s kötelességmúlás résznyi kötelességmúlás

Fényes győnagnak, ki a csot adta ki kadenki megteszi. Bárha hazádeáktól elvárja, lességit megte

Folytonos zetiségeink ten gyarság: az a lámok megtört dan reátok szá itt az ideje, a v mint életerős szemben nem a nyerserő tüls

De ugyane ki énekl: «a testvérül emelj megtartó néme s a nemzetiség aligha fogja ve

Ugyancsak

A mostani kor az, melyben a terjedő demokratikus egyenlőség jelképei a házak. A középkori fellegvárak, melyektől az utasnak sem vagyona, sem élete biztonságban nem volt, már régen eltűntek a föld színéről — a mi a nép milliói szempontjából sokkal örvedesebb jelenség — a füstfogta kunyhókat, melyekben a becsület és munka a nyomorral együtt honolt, csak a demokrácia hatalma rombolgatja le és emel házakat, melyekben emelkedett szellem és jólét út tanyát, mert lakóik sorsuk meghatározásában nem atyafiságra, nem pajtáskodásra, nem protekcióra, hanem az élet legreálisabb tényezőjére: saját erejükre támaszkodnak.

E kor lelkesítő szívverése és élő gondolkozása csak azon iskola, melyet demokratikus szellem hat át. S ezen kor méltó iskolai ifjúsága csak azon ifjúság, mely, mint az életben maradandó sikerekhez és az emberek becsüléséhez egyes-egyedül vezető utat: a demokrácia elvét szigorúan követi, hogy minden ember ember magáért legyen és a sorsa felett döntő erőt magából merítse.

Egyik forrása ezen erőnek a munka. Istentől nyert tehetségeink, erőink mit sem érnek, ha azokat ki nem műveljük és akár szellemi, akár anyagi téren munkába nem fogjuk be. Munkára van szüksége a lángésznek is. Ha a kincsesbányát fel nem tárják, gazdag örökségül marad az utókorra. Ámde a lángész, mely egy kincsesbányával fölér, munka nélkül nyomorultul élvész.

Valamint az iskolai versenyeken nem a legesesebbek, a legerősebbek és legügyesebbek győznek, de azok, kik a versenyekben résztvesznek és legkiválóbbaknak bizonyultak, úgy az élet versenyében is előmenetelt csak a munka azon lovagjai remélhetnek, kik a munkában az elsőséget vívják ki.

Azonban a munkától gyümölcsöt ne várjunk, ha az csupa kezdet és semmi vég. A félmunka nemcsak félsikerrel, de semmiféle sikerrel sem biztat. Így a félig megszerzett tudomány sem lesz világító és melegítő nap, hanem csakis lidércfény, mely a helyett, hogy az élet szövevényes útjain vezérelne, tévútra vezet.

A munka tüzeben egyrészt megacézósodnak az élethivatás gyakorlásához szükséges képességek és az erények, melyek a szerencse jó napjaiban díszül szolgáltnak, balsorsban pedig fájdalomait mérseklék és terheinket könnyítik; másrészt elégnak azon rossz tulajdonságaink, melyek restség és kényelemszeretet folytán támadnak.

A munkás, ki az időt felhasználja, az idő rohanó kerekéi nyomában anyagi és szellemi gyarapodást és örömet lát fakadni; örömet, melyet az érez, ki munkában töltött mútra visszanéz.

A sorsunk fölött döntő erő a kötelességtudás forrásából is táplálkozik.

A kötelességtudásra gondolva, eszembe jutnak a regék legyőzhetetlen hősei. A való élet a regéken túltesz. Itt a lehetetlenséggel határos regebéli hőstettek elkövetése nélkül is valamennyien legyőzhetetlen hősök lehetünk, kiken a pokol kapui: a szenvedélyek, a csábítások, a vis inertiae diadalmát nem vehetnek, ha arra szoktatjuk magunkat, hogy Isten, haza, embertársaink iránti kötelességeinket tántoríthatlanul teljesítjük.

E győzelem pedig csakis akaratunktól függ, mely hatalmunkban van s a melytől kikényszeríthetjük az erkölcs törvények iránti engedelmisséget.

S e győzelem jutalma? annak a lelkiismeretnek a nyugalma, mely a kötelességek teljesítése terén alkút nem ismer s győtrő háborgásával nemcsak a teljes kötelességmulasztást bünteti meg, hanem az ezredrésnyi kötelességmulasztást is, mert az ezredrésnyi kötelességmulasztás is kötelességmulasztás.

Fényes győzelem jutott osztályrészül Nelson tenger-nagynak, ki a trafalgar-i ütközet előtt azt a napiparancsot adta ki katonáinak: «Anglia elvárja, hogy mindenki megteszi kötelességét».

Bárha hazánk is győzelmet látna, midőn a magyar deáktól elvárja, hogy vele szemben különösen két kötelességét megtegye.

Folytonos védelemre és erősítésre van utalva nemzetiségeink tengereben az államalkotó és -fentartó magyarság: az a korallsziget, melyen a nemzetiségi hullámok megtörnek. E védelem magasztos feladata majdan reátok száll, gondoskodjatok tehát most, mikor itt az ideje, a védelmi eszközről, mely nem lehet más, mint életerős magyar kultúra, mert a nemzetiségekkel szemben nem adatott meg nekünk sem a szám, sem a nyers erő túlsúlya.

De ugyanezen kulturával megzafolva a költőt, a ki éneklé: «a magyar testvértelen ága nemének» — testvérül emeljétek fel magatokhoz a nemzetiségét megtartó németet, szerbet, horvátot, tótót és oláhot s a nemzetiségi tenger hullámverése gyenge lesz és aligha fogja veszélyeztetni a magyarság szigetét.

Ugyancsak reátok hárul a felelősség a jövő Magyar-

országért abban az irányban is: lesz-e annak társadalma demokratikus?

Demokratikus társadalom, melyben a nép millióinak szíve, agya és keze — faji, vallási és rendi korlátok által fel nem tartóztatva — a kölcsönös boldogítás czéljára tör s követésre talál minden téren a kitünő hadviselésükre híres őseink azon évezres példája, hogy a harc mezéjén a kitűzött czélhoz alkalmazkodva szervezték csapataikat és nem atyafiság és törzsek szerint, mint ezt az egykorú németek és francziák tették.

Ha szabad gondolkozástok, nemes érzelmek, jó nevelések, finom ízlések, ember- és hazaszeretetek e nép millióinak lelkét úgy fogja átjárni, mint a só a tenger vizét, akkor általános lesz nemcsak annak érzete és tudata, miszerint egyikünk boldogulása a másiktól függ, hanem a készség is arra, hogy mindenkit értéke szerint megbecsüljünk, és akkor ezen alapokon felépül a demokratikus társadalom.

A czél nagysága megérdemli, hogy e kincseitek általános elterjedése végett majdan ti legyetek a kölcsönös érintkezésnek és a társasélet egyleteinek és szerepekben megszeret, az megszereti szellemi kincseiteket is, megszereti demokratikus világfelfogástokat is. Még egy jelentékeny forrása van a sorsunk fölött döntő erőnek, s ez a jellemzsilárság.

A jellemnél kezdődik az ember. Természetünk állati vonásai háttérbe szorulnak, mihelyt az erkölcsi jószág-ról eszményt alkottunk s minden gondolatunk, érzésünk, törekvésünk és cselekedetünk ezen eszménynek vér szerint való jegyét viseli magán.

Lelkünk jobbik fele, mely az emberi méltóságot áhítzza, erkölcsi eszmény választására kötelez s ezen kötelezettség alól sem tehetségünk kicsiny volta, sem véralkatunk, sem hajlamaink fel nem mentenek. «Elveit és érzéseit mindenki megtisztíthatja és magát erény követésére mindenki szoktathatja» — mondá Kölcsey.

A jellem fejlesztése az iskolában kezdetét vevén, vigyázatok arra, hogy az eltökélésben állhatatosak, a cselekvésben tapintatosak, a kölcsönös érintkezésben őszinték és szeretetreméltóak, a szenvedésben rettenthetlenek legyetek, s magaviseletetek feddhetetlen legyen.

Hogy munkán, kötelességtudáson és jellemzsilárságon nemcsak a ti szerencsétök nyugszik, de az ország hatalma és gazdagsága is, ez olyan igazság, melyet évkönyveink kitörülhetetlen betűkkel hirdetnek. Valahányszor az ország elnéptelenedett, eleinknek legelső teendőjük derék külföldieknek betelepítése volt, s ezük ágába sem jutott ez országnak egymás között való felosztása.

Kedves ifjúság! Sok csillag kiröpült sugara csak évek múlva érzéki földünkre. Úgy legyen főiskolánk demokratikus szellemének azon sugaraival is, melyeket magatokkal az életbe visztek. Ragyogjanak és vezéreljenek benneteket azon tevékenység körében is, melyet csak évek múlva fogtok kifejtetni.

És ezzel az 1900—1901. tanévet megnyitom.

Ezután felemelkedett a nagyközönség s befejezéstül buzgó áhítattal énekelte el a Himnuszt. Az előadások szept. hó 17-ikétől kezdve a Kollégiumnak már mind a négy tanintézetében rendszeresen folynak.

Az ev. egyházkerületi közgyűlés előkészületei.

A vendéglátó eperjesi két evang. egyház mindent elkövet arra, hogy a szept. 24-től Eperjesen gyűlésező egyházkerületi közgyűlés impozánsan, maradandó nagybecsű emlékeket hagyva, folyják le Kollégiumunk ősi falai között. Méltóan ahhoz a városához és egyházhoz, melynek die-ő multjához századoknak váltakozó nagy emlékei fűződnek. Méltó helyét találja meg az egyházkerületi közgyűlés abban a nagymultú s örvedetes jelent felmutató Kollégiumban, melynek falai között az önzetlen hazafiság s benső egyházszertet oltárainak tiszta lángjai csak pillanatokra aludhattak ki a mostoha idők pusztító, zivatáros szelétől, hogy ismét lángra lobbanva, ujult fényvel és hármass jeligét: «Isten, Király, Haza» ragyogják be. Érthető tehát, hogy ennek a kiváló főiskolánknak előjárósága s egész tanári-karavallva buzgólkodik most az eperjesi két evang. egyházzal azon, hogy a tiszai ág. hitv. evang. egyházkerület ez évi közgyűlése, a közgyűlési tagok fogadása, szívből jövő vendégszeretettel való ellátása semmi kívánni valót se hagyjon hátra. Tizenöt éve annak, hogy a tiszai ág. hitv. evang. egyházkerület legutoljára körünkben tartotta közgyűlését. Azóta csak meghatványozódott annak böles és magasztos gondolkodású vezetői iránt a tisztelet, szeretet, azóta csak az elismerésnek újabb kötelekei fűzik hozzá a kebelebe tartozó eperjesi egyházakat s az eperjesi Kollégiumot mind a négy tanintézetével, mert főként ez utóbbinak újabbkori fejlődése, legnagyobb arányokban a kollégiumi jogakadémiának felvirágzása első sorban

annak a tiszai ág. hitv. evang. egyházkerületnek érdeme, mely ezt a hazai léghiválóbb ev. főiskolát, Kollégiumunkat magáénak mondhatja. Eperjes sz. kir. város, melynek úgy gazdasági, mint kulturális életében ev. egyházaink és ez a népes főiskola oly jelentős helyet töltenek be, bizonynyal őszinte elismeréssel, kitüntető előzékenységgel fogja fogadni falai között a szept. hó 24-ikén érkező egyházkerületi elnökséget, valamint a gyűlésnek összes tagjait. A 208,000 lelket tevő tiszai ág. hitv. evang. egyházkerületet képviselő közgyűlés az eddig beérkezett értesítések szerint a következő tagokból fog állani:

Zelenka Pál püspök; Szentiványi Árpád ker. felügy., orsz. képv.; Radvány István kir. tanácsos; Kulcsár Károly pénzt. gondnok; Gömöri Szontágh Pál bíró, érd. esp. felügy.; Nemes Károly kerületi jegyző, lelkész; Hronyecz József vallástanár; dr. Markó Sándor ker. főjegyző; Márton János k. ügyész; Nagy Árpád k. ügyész; Marusák Károly ellenőr és könyvelő.

As egyházmegyék képviselőiben: 1. *Arvai egyházmegyéből:* Skripeny János esperes, Laczó János alesperes, Lehoczky Miklós árvasz. elnök, felügy., Hrobony János lelkész, Csillaghy István főszolgabíró, felügyelő, Meskó Dezső polgármester, Droba Dániel.

2. *Brassói egyházmegyéből:* Moór Gyula esperes, Horváth László lelkész.

3. *Gömöri egyházmegyéből:* Terray Gyula főesperes, Kubinyi Géza egyházm. felügyelő, Hámos László főispán, Szontágh Andor felügyelő, Bartholmaeidesz László alesperes, Becser Endre alesperes, Vitéz Lajos főjegyző, lelkész, Zachár Sámuel dékán, lelkész, Weisz Antal lelkész, Buzágh István lelkész, Poputh Győző lelkész, Csók György lelkész, Justh János főgimnáziumi tanár, Törköly János főgimn. tanár, Csipkay János tanító, Jurin Samu igazgató-tanító, Hevessy László, Szontágh Béla, Benedicty Kálmán, Klein Sámuel, dr. Kellner Győző, Bencze Sámuel.

4. *VI. szab. kir. városi egyházmegyéből:* Linberger István esperes, Dianiska András gyámint. elnök, lelkész, dr. Alexy János isk.-széki elnök, orvos, Kubinyi Albert felügy., földbirtokos, ifj. Draskóczy Lajos jegyző, lelkész, Dianiska Albert lelkész, dr. Mikler Károly jogtanár, Toperczer Albert felügyelő, dr. Sztelho János egyhm. ügyész, ügyvéd, Husz Ármán gondnok, dr. Walter Béla áll. főreálisk. igazg., Lassgallner Ödön isksz. el, műm. igazg., Barts Gyula tkpénzt. tisztv., presb., Klefner Gy. ügyész, ügyvéd, Kéler Pál felügyelő, ügyvéd, Szlabey Mátyás lelkész, Liptai Lajos lelkész, Homola István lelkész, Benczúr Géza, Bruckner Károly, Tahy Emil, Czapkay Imre.

5. *Hegyaljai egyházmegyéből:* Túröczi Pál esperes, Szopkó Róbert felügyelő, kir. bíró, dr. Szánthó Bertalan orvos, Ösztermann Pál alesperes, Kovács Andor egyhm. főjegyző lelkész, dr. Sarudy Vilmos felügy., jogakad. tanár, Sztelho Andor lelkész, Friedrich Zsigmond lelkész, Hajsó Gusztáv lelkész, Becht József tanító, Fidler Sándor tanító, Gebe Endre tanító, dr. Szánthó Gyula jogtanár.

6. *Kishonti egyházmegyéből:* Glauf Pál ker. főjegyző, esperes, Kubinyi Aladár tvsz. eln., egyh. felügy. Liszkay János alesperes, Hámos Zoltán földbirt., felügyelő, Medveczky Sándor kir. törv. bíró, felügy., Kemény Lajos egyh. főjegyző, lelkész, Banczik Sámuel esp. számv., e. eln., lelk., Madarász Pál pü. titk., esp. szv., v. eln., dr. Wallentinyi Dezső gimn. tanár, Fábry János nyug. gimn. tanár, Zachár Gusztáv főgimn. h.igazg.

7. *Liptói egyházmegyéből:* Simkovics János esperes, Jánoska György lelkész, Cimrák János lelkész, Csoborda Pál lelkész, Bella M. Method lelkész, Prúnyi Ottó lelkész, Király Kálmán lelkész, Ruzsiak János ügyvéd, felügyelő.

8. *Sáros-zempléni egyházmegyéből:* Chotvács Endre esperes, Bánó Árpád egyházm. felügyelő, Szakmáry Géza főszolgabíró, Körtvélyessy Béla árvaszéki ünlök, Zeman János lelkész, Hoznek Lajos lelkész, dr. Kaktusz Béla ügyvéd, felügyelő, Balogh Farkas lelkész, Malariak János lelkész, Halmi Aladár.

9. *Tátraaljai egyházmegyéből:* Schönviszner János főesperes, Kulman János esp. felügyelő, Kalláth Károly lelkész, dr. Lersch Kornél ügyvéd, felügyelő, Lipták Tivadar lelkész.

10. *Tiszavidéki egyházmegyéből:* Materny Lajos esperes, dr. Meskó László orsz. képv., esp. felügyelő, Majerszky Béla felügyelő, v. főjegyző, Kozlay József lelkész, Paulik János lelkész, Adorján Ferenc főgimn. vallástanár, Geduly Henrik lelkész, Martinyi József főgimn. igazgató, Bortnyik Győző, Pazár István, Lőrincz János.

11. *XIII. szab. kir. városi egyházmegyéből:* Justh Sámuel főesp., Műnich Kálmán egy. felügyelő, földbirt., Kübecher Albert egyhm. jegyző, lelkész, Strauch Béla lelkész, Ujagh Károly lelkész, Weber Samu lelkész, dr. Walsér Gyula lelkész, Topscher György felügyelő, Fischer Miklós főgimn. igazgató, Dobó Adolf polg. l. isk. igazgató, Förster Ede, Wittchen Ede, Wittchen

Frigyas, Thern László, Zimmermann Andor, Gresch Ágoston, Ujlaki Jenő, Hensch Ede.

Az egyházkerületi közgyűlés napirendje a következő lesz:

Keddén, szeptember 25-ikén: Reggeli 9 órakor: istenítisztelet. Reggeli 9¹/₂ órakor: közigazgatási és nyugdíj-bizottságok együttes ülése a Kollégium I. emeletén az I. számú jogi tanteremben. Délután 11 órakor: a Baldácsy-bizottság ülése ugyanott. Déli 1 órakor: közös ebéd étlap szerint a «Fekete sas» éttermeiben. Délután 2 órakor: az egyházkerületi gyámintézet bizottságának ülése a Kollégium I. emeletén az I. számú jogi tanteremben. Délután 3¹/₂ órakor: az egyházkerületi gyámintézet közgyűlése ugyanott. Délután 4¹/₂ órakor: gyámintézeti istenítisztelet. Az alkalmi szentbeszédet tartja Geduly Henrik nyiregyházi lelkész. «A hit» Beethoventől. Éneki nyolcz-szólamú női és férfi vegyeskar, Szánik Ernő theol. énektanár vezetése mellett. Az istenítisztelet végeztével offertorium: az egyetemes gyámintézet szeretet-alapja javára. Délután 6 órakor: egyházkerületi előértekezlet a Kollégium dísztermében. Este 7¹/₂ órakor: ismerkedési estély a «Fekete sas» éttermeiben.

Szerdán, szeptember 26-ikán: Reggeli 9 órakor: istenítisztelet. Reggeli 9¹/₂ órakor: az egyházkerületi közgyűlés ünnepélyes megnyitása a kiküldött képviselők és a vendéglátó egyházak híveinek részvételével a Kollégium dísztermében. Déli 1 órakor: közebéd a városi Vigadó nagytermében. Délután 3 órától bizottsági ülések a Kollégium termeiben. Délután 4 órakor: kirándulás a Szent-László-hegyre, esetleg a sóvári sófőző megtekintése.

Csütörtökön, szept. 27-ikén: Reggeli 9 órakor: istenítisztelet után a közgyűlés folytatása. Déli 1 órakor: közös ebéd étlap szerint a «Fekete sas» helyiségében. Délután 3 órától a közgyűlés folytatása.

Pénteken, szept. 28-ikán: Reggeli 8 órakor: istenítisztelet után a közgyűlés folytatása és befejezése.

A szeptember 26-iki közebédre szóló jegyeket Husz Ármin, Kiefner Gyula és Pesko Ödön uraktól, vagy a központi irodában vehetik át a résztvenni óhajtok. Egy teríték ára 4 korona.

Az eperjesi ev. egyházak képviselőiből s a kollégiumi tanárokból álló nagybizottság szept. hó 19-ikén Kubinyi Albert és ifj. Draskóczy Lajos elnökle alatt véglegesen megállapította azokat a módozatokat, a melyek az egyházkerületi elnökség s a közgyűlési tagok fogadására, elzárásolására, a város felbogarásására, a közebéd lefolyására, kirándulásokra stb. vonatkoznak. A közgyűlésen, nemkülönbén a városi Vigadó nagytermében tartandó közebédén a legszívesebben láttatnak azok az eperjesi és vidéki vendégek, a kik a közgyűlés, illetve annak illusztris elnöksége s tagjai iránt érdeklődéssel viselkednek. A kollégiumi díszterem karzati jegyei iránt dr. Szlavik Mátyás theol. dékánhoz kell fordulni.

A nagybizottság lelkesedéssel elhatározta, hogy az eperjesi egyházi és világi hatóságok fejeit a szeptember 26-iki közebédre vendéglátó híjja meg. Hasonlóképen elhatározta a nagybizottság azt is, hogy a szept. 24-ikén, a délutáni vonattal érkező egyházkerületi elnökséget ünnepélyesen fogadja, mely fogadásra Eperjes sz. kir. város polgármesterét, Mandics Edét is felkéri.

Elismeréssel jelezük, hogy a jogakadémia ifjúsága f. hó 25-ikén este az egyházkerületi elnökségnek, mint a Kollégium főhatóságának tiszteletére, fáklyamenetet rendez.

Eperjesi Széchenyi-kör.

Az „Uránia magyar tudományos színház”-nak városunkban tartandó előadásai érdekében a Kör elnöksége a következő kérelmet intézte tagjaihoz, illetve általuk a nagyközönséghez:

«Általában ismeretes az az éppén olyan komoly, mint a milyen — eléggé nem is méltányolható — nemes törekvés, a mely a tudományok népszerűsítését s ez által úgy a nemzeti-, mint az általános emberi közművelődés előmozdítását tűzte ki célul.

E nemes törekvésnek újabbán sok fontos intézetnek és vállalatnak a létrejötte köszönhető, melyek között bizonyára a legjelentékenyebb:

AZ „URÁNIA MAGYAR TUDOMÁNYOS SZÍNHÁZ”.

a mely a jelzett törekvést, magas tudományos és irodalmi színvonalon álló előadásokkal olyképen igyekszik megvalósítani, hogy az előadásokban foglaltaknak — a technika minden vívmányának igénybevételével — bemutatott, tökéletes szemléltető képeit állítja a hallgatóság elé.

Az „Uránia magyar tudományos színház” ez év szeptember 29-ikén, (szombaton),

szeptember 30-ikán, (vasárnap) és október 1-sején, (hétfőn)

Eperjesen, a városi színházban, a rendes helyiárok mellett, előadásokat fog tartani, melyeken az „Uránia”-nak eddig legnagyobb sikert ért darabjai kerülnek bemutatásra.

Az „Eperjesi Széchenyi-kör” csupán a közművelődés előmozdítására irányuló hazafias kötelességét teljesíti, a midőn ezekre a ritka és nagy szellemi élvezetet ígérő előadásokra, — melyekről bővebb tájékoztatás a Kör hivatalos közlönyében és a kibocsátott szinlapokon olvasható, — a legmelegebben felhívja és kikéri úgy a Kör összes tagjainak, mint egyáltalában városunk és vármegyénk n. é. közönségének szives figyelmét és érdeklődését!

Az előadásokra szóló jegyek Kösch Árpád körí pénztáros úrnál válthatók.

Eperjes, 1900. évi szeptember 22-ikén.

Kitünő tisztelettel:

az „Eperjesi Széchenyi-kör” elnöksége.

HIREK.

* **Kérelem.** Az eperjesi ág. hitv. ev. egyházak előjáróságai ez úton is azt a tiszteletteljes kérést intézik az Eperjes sz. kir. városi összes tisztelt polgártársakhoz, különösen háztulajdonosokhoz, hogy a tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület közgyűlése alkalmából és pedig szeptember hó 24—28-ikáig házaikat nemzetiszínű zászlókkal feldíszíteni sziveskedjenek, ez által is kifejezést adván a gyűlés elnöksége és az arra megjelent előkelőségekkel szemben táplált tiszteletüknek és polgártársaik iránti nagybecsülésüknek, előzékenységüknek.

* **Az eperjesi róm.-kath. főtemplom tornyának renoválása.** Örömmel értesülünk, hogy az idők viszontagsága által kikezdett eperjesi r.-kath. főtemplomunk, illetve legalább tornyának renoválása végre beteljesedik. Lapunk már régebben elevenítette fel az aktákban csaknem örökre elfelejtett szép eszmét s ügylátszik, hogy a város hatóságának lelkesedéssel megindított akciója, a templom, illetve egyelőre a torony helyreállítását illetőleg, nem maradt meddő, mert e napokban az országos műemlékek bizottságának Forster Gyula miniszt. tanácsos és Szeleho Ottó műépítész személyében mindenestre garanciát nyújtó küldöttsége járt városunkban oly célból, hogy e monumentális műemléket most már alapos tanulmányuk tárgyává tegyék, hogy az adandó javaslatuk alapján egyelőre a torony renoválásának végleges tervét megállapíthassák s ennek alapján a restauráló munkálatokat már a jövő év elején folyamatba vehessék. Erős a reményünk, hogy városunk főterének e nagyszerű temploma csakhamar az öt méltán megillető fénybe öltözik.

* **Kinevezés.** A vallás- és közokt.-ügyi m. kir. miniszter Gözon Aladárnak okleveles kisdédvönőnt a zborói állami kisdédvodához kisdédvönővé kinevezte.

* **Új gazdasági tudósító vármegyénkben.** A földművelésügyi m. kir. miniszter Vasskó József zborói lakost Sárosvármegye makoviczai járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bízta meg.

* **Keresztfeltétel.** A kisszebeni gör.-kath. templom restaurálása e napokban nyert befejezést. A karcsú csinos toronyra nagy ünnepélyességgel tették fel a díszesen aranyozott kettős-keresztet. A keresztfeltétel előtt Repák Mihály somi g.-k. lelkész rövid imát mondott, mely után Csekán János ácsmeister a templom tornyára elhelyezte a keresztet.

* **Közigazgatási bizottsági ülés volt szept. 14-ikén Tahy József, vármegyénk kormányzó alispánjának elnökle alatt.** A gyűlésben a szokásos alispáni, pénzügyigazgatási, tanfelügyelői, államépítészeti-hivatali és tisztifőorvosi jelentések tárgyalattak s azokat helyesléssel tudomásul is vették.

* **Választások a jogakadémiai ifjúságnál.** Az Eperjesi Joghallgatók Testülete f. évi szept. 19-ikén d. u. 5¹/₂ órakor tartotta meg szokásos alakuló közgyűlést. Ez évben az elismerés és megérdemelt dicséret illeti meg ifjúságunkat. Majdnem az összes tisztségek egyhangú lelkesedéssel töltettek be. Nem az érdeklődés hiányának, nem is az ambíció csökkenésének tulajdonítható ez egyhangú választás, hanem tisztán annak a körülménynek, hogy jogakademiánk derék ifjúsága okulva a multakon, belátta, hogy csak az egyetértésben lakhatik az erő, és hogy csak az egyetértő munkálkodásnak van sikere. A választások eredménye a következő: Elnök Köhler Jenő, alelnök Zsiros Aladár, jegyző Grosch György, aljegyző Kern

Rudolf, pénztárnok Hvozdoics Pál, ellenőr Farkas Lajos, könyvtárnok Bujkovszky Gusztáv. A becsület-bíróság elnöke Bodnár János, alelnök Zsiros Zoltán, titkár Zsiros Elemér, másodtitkár Nyomárkay Béla. Az irodalmi osztály elnöke Timcsák Aladár, titkár Haller Károly, jegyző Zsiros Elemér.

* **«Az árvaszékek államosítása kérdéséhez»** cím alatt, Úsz Antal, Sárosvármegye árvaszéke nagyképzettségű elnökének tollából, e napokban egy igen aktuális és becses tanulmány hagyta el a sajtót. Az érdekes tanulmányt alkalomadtán részletesebben fogunk foglalkozni.

* **R. Kovács Laura** szavaló-művész szept. hó 18-ikán a Kollégiumban szavalati előadást rendezett. Az előadás iránt vajmi csekély érdeklődést tanúsított úgy a nagyközönség, valamint a tanuló-ifjúság. Ez annál inkább sajnálatos, mert a kiváló tehetségekkel megáldott magyar szavaló-művész nő felülmuta művészetével az eddig Eperjesen hallott bármely hasonló előadást

* **Az Eperjesi Kuglizó-társaság Szmoligovics Szilárd** elnökle alatt szept. 16-ikán választmányi ülést tartott. A tagok teljes számmal voltak jelen. Új tagul felvételre Bodon Miksa vármegyei állatorvos és Verbovszky József városi tisztviselő. Husz Ármin pénztáros előterjesztésére a tagdíjaknak és a részvénydíjaknak 15 napon belül való behajtására szigorú határozatot hoztak. A társaság anyagi érdekei teszik szükségessé ezt a szigorúbb, de azért minden tekintetben igazságos intézkedést. A királydobálás — az egyházkerületi közgyűlésre való tekintettel — október első napjában folyik le, s iránta a tagok körében igen élénk az érdeklődés.

* **Az Eperjesi Torna- és Vívóegyesület** mai versenye kitünő sikerűnek ígérkezik. A football-matschtól eltekintve, 5 versenyszámra 46 nevezés érkezett és így a legérdekesebb küzdelemre lesz kilátás. Budapestről 18 versenyző érkezett már szombaton, a kik között bizonyára legkiválóbb Bernáth János, a ki már háromszor nyerte meg Ausztria diszkoszvető bajnokságát s a múlt vasárnap Bécsben 6 első díjat nyert. Igen jó erő még a budapesti Vargha, Ruda és Ludwig, míg Fazekas a football-rugásban tartja az országos rekordot. A footballban résztvesz mint hátvéd: Sabenszky Leo, a ki a kontinens legjobb football-csapatának, a prágai «Slávia»-nak legkiválóbb játékosa. Sorra véve a versenyszámokat, a 100 yardos térlőny-versenyben Mucha indul előny nélkül, de az előnyözött Révésznek és Richnavszkynak így hasonló esélyei vannak. A diszkoszvetésben Bernáth, Ruda, Mucha és Révész között dől el a verseny, s tisztán a pillanatnyi hangulattól függ, kié lesz a babér. Hármasszámú Révész kitünő eredményeket ért el, de túltrainirozta magát s így a második helyre kell megelégednie. A fűlelabda-hajításban — úgy tudjuk — a mieink határozott fölényben vannak és így vagy Hajdú- vagy Révészben látjuk a győztest. A 8045 m síkfutásban nagy hibát követtek el a távolság helytelen lemérésével. Richnavszky azonban oly kiváló stílust mutat, hogy Bernáth- és Rudával majdnem egyenlő erőnek kell tartanunk. A football-összeállítás a következő, mely a részletes programon is olvasható: III. kerületi Torna- és Vívóegyesület (Budapest, fehér ing, kék nadrág) kapuvéd: Domonkos, hátvédek: Fazekas, Sabenszky Leo (prágai játékos), fedezetek: Vargha, Bernáth, Ludwig, csatárok: Kékessy, Lindner, Stana, Kraft, Schwendner. E. T. és V. E. (piroskékek): Révész, Waichhart, Mucha, Kákos, Pethe csatárok, Lajossy, Dahlström fedezet, Mattyasovszky, Richnavszky hátvédek, Jezsek kapuvéd. Goalbíró: Fazekas Lajos, vonalbíró: Prikkel József. Tehát reméljük a legszebb sikert s ismételten kérjük a közönség pártolását, a melynek érdekeit is viseli az E. T. és V. E. és várjuk az időt, a midőn majd tribünös pályán, nyírfák árnyában fogja küzdeni az E. T. és V. E. football-matscheit és athlétikai versenyét az egész ország tornaegyletei részvétele mellett. Mielőbb következzenek el az az idő!

* **Az eperjesi ev. I. egyház közgyűlése.** Szeptember hó 16-ikán Kubinyi Albert egyházfelügyelő és ifj. Draskóczy Lajos lelkész elnökle alatt népes közgyűlést tartott a Kollégium nagytermében Kubinyi Albert felügyelő megnyitójában a legmélyebb részvétellel emlékezett meg dr. Krayzell Aurél kir. tanácsos és ny. vármegyei főorvos elhunytáról, méltatva annak mint kiváló embernek, hazafinak, orvosnak, a Kollégium barátjának és hű egyháztagnak számos érdemeit. Indítványára a közgyűlés a gyászolók iránt részvételenek jkvi részvételt alakjában is adott kifejezést, mely a gyászoló családdal az egyházi elnökség útján lesz méltóképen közlendő. Majd e tárggyal kapcsolatban ifj. Draskóczy Lajos, lelkész, szívből fakadó szavak kíséretében mutatja be a hozzá intézett alapító-levelt, melynek értelmében boldogemlékű dr. Krayzell Aurél özvegye, leánya és veje 2000 koronás alapítványt tesznek

ama kikötésével. I. egyházkerületi közgyűlés alatt kezeltessék az eperjesi I. egyházi zása növelésére szolgáló szolgálattal. A gene megkezdésével egy kegyeletlen eg következőket. Krayzell Aurél Boldogúttban hazaszeretete magasból szavunk bástyáit fogva mind a nem gondolt személyválogásból támadó képe gyógyvirmánya ott vilá az éjszaka; kir vagta ketté a lanem a türelme feloldozni min nyos érzülete. dése semmi le kinék boldog mes adományból oly humán legkivált az am szolgálával az dr. Krayzell A tagnak, a bold szerzett érdeme és felelhetetlertel szeretet h hogy az egyhá pítók iránt érte kivonat alakjában az egyházi Elm a gyűlés a tárg Nagyobb vitára natus építésének, a melynek melynek az egy lése az elnöksé tanítónőnek a közgyűlés egy megválasztott letette az esküt rált az egyház ködéseről; a g Ármin egyházt gondoskodását gyűlés véget é

* **Az Eperjesi Egyesület** a miskolczi III. kongresszusra köket, Holénia István s Glasz A kiküldöttek dést tanúsította sület legközele

* **Az «Uránia»** is hirt adtuk a budapesti Uránia-ban való bemutatásai végele. Szeptember 29-ikén szeptember 30-ikán (félbe október 1-jén) «A vas» és «A lyekre ezáltal met — a jegye pénztárosánál adásokra egyt esti előadások. A nagy élvez következő rövid az Urániában, czal és a bika Európának ma Spanyolország járt Pékár Gy az Uránia-színnyosságot. Ma vonásról Ca harmadik a bés előzi meg, és annak tö

ama kikötéssel, hogy az alapítvány az eperjesi ág. hitv. ev. I. egyháznál *Dr. Krayzell Aurél alapítványa* cz. alatt kezeltesék s ennek 4 és $\frac{1}{2}$ %-os kamatai mindig az eperjesi I. egyház mindenkor lelkészének javadalmazására fordítsassék és az egyház pénztárából szolgáltatassék ki. — A közgyűlés az alapító-level szövegének meghallgatása után, a lelkész előterjesztésére, kegyeletes egyhangúsággal iktatja jegyzőkönyvébe a következőket: Az eperjesi ág. hitv. ev. I. egyház dr. Krayzell Aurél elhunyt fölöött érzett vesztesége tudatában jegyzőkönyve lapjain és őszinte gyászszal siratja a Boldogútban azt az embert, kinek jelleme, egyház- és hazaszeretete nem ismert ingadozást akkor sem, mikor magasból származó cselszövények ostromolták egyházunk bástyáit; kinek hite sziklaszilárdan állt kezdetől fogva mind a végezetig élő példakép; kinek szeretete nem gondolt gonoszra, a békeséget kereste mindig és személyvalogató nem volt soha; kinek hivatásából támadó írja még aludni is ébren aludt, egyenlőkép a gyógyítva ezernyi lélek fájó sebeit; kinek tudománya ott világolt legfényesebben, hol legsötétebb volt az éjszaka; kinek egyházat építő bölcsesége soha sem vágta ketté a szenvedély vasával a gordiusi csomót, hanem a türelem és körültekintés látásával segített azt feloldozni mindig a közegyház javára; kinek tudományos érzülete semmit sem kicsinyelt, vallásos lelkészsége semmi leküzdhetetlen nagyot nem ismert soha; kinek boldog emlékezetét is oly gyöngéden őrzi a nemes adomány, mely az Ő szellemében kedvesei kezéből oly humanusan tesz jót nemcsak egyházával, hanem legkivált az anyagi gondokkal általában küzdő szegény szolgálójával az Isten országának! Ennek az embernek, dr. Krayzell Aurélnak, a lángbuzgalmú ev. prot. egyháztagnak, a bölcs tanácsadónak, egyháza építése körül szerzett érdemeit a közgyűlés jegyzőkönyvébe iktatja és feledhetetlen emlékezetét hálás elismeréssel s a tisztelő szeretet hűségével örökíti meg e lapokon is azzal, hogy az egyház mély részvéte és a nemeslelkű alapítók iránt érzett hálás köszönete jelen jegyzőkönyvi kivonat alakjában a mélyen sújtott gyászoló felekkel az egyházi Elnökség útján közöltessék. — Ezek után a gyűlés a tárgysorozat további pontjait tárgyalta le. Nagyobb vitára szolgáltatott okot a praeparandiai internátus építésének ügye az egyház tulajdonát képező telken, a melynek eladása az egyház jogát képezi, s a melynek az egyházkerületi elnökséggel való megbeszélése az elnökségre bízott. — *Teszter Zsófia* francia tanítónőnek a francia nyelv tanítására átengedett a közgyűlés egy tantermet. — *Balint János* újonnan megválasztott temetőgondnok a közgyűlés színe előtt letette az esküt. — Végül *Husz Ármán* pénztáros referált az egyházker. közgyűlést fogadó bizottságok működéséről; a gyűlés köszönettel vette tudomásul Husz Ármán egyháztanácsosnak minden irányban kiterjedő gondoskodását. Több kérvény elintézése után a közgyűlés véget ért.

* **Az Eperjesi Kereskedők és Kereskedőifjak Egyesülete** a szept. hó 16. és 17-ik napján tartott miskolczi III. országos, rendkívül népes kereskedelmi kongresszusra *Osswald Károly* és *Fried Simon* elnököket, *Holénia Béla* titkárt, és *Osswald Béla*, *Mikolók István* s *Glasner Géza* választmányi tagokat küldötte ki. A kiküldöttek a kongresszus ülései iránt élénk érdeklődést tanúsítottak és tapasztalataik eredményéről az egyesület legközelebbi választmányi ülésén számolnak be.

* **Az «Uránia» Eperjesen.** Lapunk múlt számában is hírt adtunk arról a ritka szellemi élvezetről, a mely a budapesti *Uránia tudományos színháznak* városunkban való bemutatásával osztályrésünk leendő *Az Uránia* előadásai véglegesen a következőben lettek megállapítva: Szeptember 29-ikén (szombat) este: «Spanyolország»; szeptember 30-ikán (vasárnap) délután: «Spanyolország» (félhelyáras népelőadás); este: «Velence»; október 1-jén (hétfő) délután: ifjúsági előadás; este: «A vas» és «A föld regénye». Az előadásokra, — melyekre ezúttal is a legmelegebben felhívjuk a közfigyelmet — a jegyek *Kösch Árpád* úrnál, a Széchenyi-kör pénztárosánál kaphatók és pedig vagy az összes előadásokra együtt, vagy pedig azokra külön-külön. Az esti előadások belépő-díjai: a színházi *rendes helyárasok*. A nagy élvezetet ígérő tanulságos előadások felől a következő rövid tájékoztatást nyújtjuk: *Spanyolország az Urániában*. 206 vetített képpel, négy spanyol tánczcal és a bikaviadalt ábrázoló 11 mozgófényképpel Európának ma legérdekesebb országa a poéta előtt: Spanyolország. Itt, a romantika e pusztuló hazájában járt *Pekár Gyula* két ízben is és írt úti élményeiről az *Uránia-színháznak* egy egész estét betöltő látványosságot. Maga a mű három részből áll. Az első felvonás szől *Castiliáról*, a második *Andaluziáról* és a harmadik a *bikaviadalról*. A három felvonást bevezetés előzi meg, melyben a szerző átfut Spanyolországon és annak történetén. Az I. részben San-Sebastian,

Burgos, Salamanca, Madrid, Toledo és Sevilla városokat nézzük végig. Különösen szépek az I. felvonás 91 képe közül az Escoriálnak, a világ nyolczadik csodájának képei. Mindenik látványhoz elmondja a szerző a hozzáfűződő érdekes mondákat és történeti eseményeket. Az I. felvonást mozgófényképek zárják be. A II. részben 89 vetített kép van. Sevilla, Cordoba, Granada, Gibraltár városokat és az afrikai partról Tangert és Cap-Spartelt mutatja be. Granadában magáról az Alhambráról 30 és egynehány képet látunk a déli nap mosolygón kék ege alatt. Különösen megkapó az Alhambra oroszlán udvarának leírása. A III. rész külső eszközök dolgában a leghatásosabb. Nem kevesebb, mint tíz mozgófényképet csatoltak össze, a mi 23 teljes percig tartó és egy teljesen befejeződő bikaviadalt ábrázol. Spanyol-induló akkordjai mellett vonulnak be a porondra a pikadorok, a banderillero és az espada. A következő perczben megharsan a trombita és megjelenik a mozgófénykép területén a bika. Most a pikadorok kezdik játékukat. Majd a matador veszi át szerepét és hatalmas lándsaugrásokkal vadítja a bikát. Végül a szűrő banderillero vadítja a bikát, mire az Espada esküje következik. Ekkor kezdődik a halálos játék, végül cölöz az Espada, talál s már a kegyelem-döfést is megadja. Az elterült bikát ösvértogat vonsozolja ki. — *Velence*. 266 vetített képpel és 11 mozgófényképpel. Velence a lagunák királynéja, melyről vármegyénk jeles fia: *Dessewffy Arisztid*, az országgyűlési képviselőház titkára írt darabot, a melyben sok évi tapasztalataiból műértő gondal válogatta össze azt, a mi érdekes és vonzó a közönségre nézve. A ki már látta Velencét, örömmel élvezi újra át az ott töltött feledhetetlen napok emlékeit, a ki pedig még nem volt ott, vágyat nyer valóságban megismerni ezt a tündéri várost, melyet az *Uránia* pazar fényvel s meglepő hűséggel mutat be. A mű első felvonása a várost ismerteti, a csatornák titkait írja le, azt a csodálatos cölöpözést, a mely Velence legérdekesebb, de láthatatlan része s a melyért a mi Karstunk kopárságával fizetett meg, mert onnét szállították a velenceiek a cölöpöknek való fát. A város legszebb részén, a Canale Granden és a Szt.-Márk-téren az életet, a galambok etetését és a velencei tánczokat pompás mozgófényképek mutatják be. A második felvonásban a százados velencei paloták vonulnak el gyönyörű képekben, melyekhez a szöveg érdekes történeteket mond el a régi Velence romantikus történetéből, a tizek tanácsáról, Otthelo és Desdemónáról stb. A palotákban lezajlott pazar életéről képet ad ismét a velencei karneval mozgófényképe. A harmadik felvonás Velence templomait tárja élénk bámulatosan szép tarka képekben s befejezésül egy hatásos mozgófénykép az éjjeli Velencét mutatja be, a mint egy lágyan ringó habokon gyorsan evező gondoláról nézve, andalítóan élvezük Velence harmónikus szépségét.

* **Tüzek.** Szeptember hó 17-ikéről 18-ikára virradó éjjel *Soóvárot* veszedelmes tűz pusztított. Két ház égett le, melyek *Popovics István* és *Kazsimir Amália* tulajdonát képezték. Szerencse, hogy teljes szélsénde volt s a ragyogó színpompával ég felé törő sziporkák komolyabb bajt nem idéztek elő, a mi — mint halljuk — a soóvári patriarchális tűzrendészet mellett könnyen bekövetkezhettek volna. A magasra törő lángok gyönyörűen világították be a látóhatárt s nappali fényt árasztottak Eperjes házsoraira. — Szept. 19-ikén pedig *Nagysároson* verték félre a harangokat. *Friedmann T.* gazdasági épületeiben tett jelentéktelenebb kárt a tűz.

* **A kassai gazdakongresszus.** F. évi október 8-ikán a Magyar Gazdaszövetség Kassán agrárgyűlést rendez. Az agrárgyűlés programja már meg van állapítva; a tárgyalandó kérdések közt domináló szerepet játszik a középosztály helyzete.

* **Az épülő Kis-Szeben.** Megemlékeztünk arról a nagy tűzvészről, mely Kis-Szeben nagy részét elpusztította. Az elhamvadt házak helyén most az új épületek építkezési munkája serényen folyik. Az építkezés javarészt *Reichmann Tivadár* eperjesi építész végzi. A biztosító-társulatok eddig mintegy 60,000 korona biztosítási-díjat fizettek ki a tűzkárosultaknak.

* **Új hivatal Kassán.** A jövő hónap elején mintegy 30 családdal fog szaporodni Kassa város közönsége. Ugyanis a m. kir. kataszteri felmérés 3. sz. mérnök-hivatala lett áthelyezve Kassára. A hivatal a pénzügyigazgatósági palota második emeletén helyezték el.

* **A felsőszvidniki szarvasmarha-díjazás.** Sárosvármegye gazdasági egyesülete — azon intenczió által vezéreltetve, miszerint a szarvasmarha-tenyésztés fejlesztése, valamint a gazdaközönségnek az iránt való nagyobb érdeklődésének felkeltése céljából a vármegye különböző vidékén szarvasmarha-díjazásokat rendez, — elhatározta, hogy ezen év folyamán a vármegye felső-tarcai s makoviczai járásában e díjazásokat eszközölni

fogja. Ezen díjazások egyike f. hó 6-ikán Hétháron meg is lett tartva, melynek eredményéről az *Eperjesi Lapok* múlt legutóbbi számában referált. A II-ik díjazás f. hó 20-ikán tartott meg Felsőszvidnikén, a vidéki értelmiség, valamint a kisgazdák nagy érdeklődése és részvétele mellett. Felhajtott összesen 130 darab szarvasmarha és pedig: 23 drb tehén, 29 drb bika és 78 drb 1—2 éves üsző. A gazdasági egyesületet képviselte: *Piller Kálmán* g. e. elnök, *Dessewffy Pál* és *Bujanovics Gyula* g. e. alelnökök, *Lukovits Aladár* g. e. titkár, *Fest Lajos*, *Bornemisza Lajos*, *Krajcsovich Rezső* ig.-vál. tagok s *Havas Jakab* g. e. állatorvos. A földművelésügyi minisztérium képviseletében megjelent *Beke Imre*, kassai ker. állattenyésztési felügyelő. A bíráló-bizottságok megalakítása után *Piller Kálmán* g. e. elnök a nagy számban megjelent gazdáknak e díjazás célját tartalmazó beszédével megmagyarázván, felhívta a bizottságokat működésük megkezdésére. A bizottságok tanácskozásának eredményéről jövő számunk hoz tudósítást.

* **Az Eperjesi Torna- és Vívóegyesület** kerékpározó osztályához a mentő-egyesületnek Eperjesen, a tűzoltósággal kombinált létesítése tárgyában *Lillia Zsigmond* főparancsnok következő felhívást intézett: «Vonatkozással a nagym. belügyminisztériumnak a balesetek alkalmával szükséges első segélynyújtásnak országos rendezése tárgyában 15,966. sz. alatt kiadott rendeletére, a melylyel annak toganatosítását és életbe léptetését elsősorban és különösen az önkéntes tűzoltóságtól várja és reméli, van szerencsém a tekintetes Elnökséget fölkérni arra, hogy városunkban egy a tűzoltóság kebelében megalakítandó mentőosztályra vonatkozó szándékot és tervemet a torna- és vívóegyesület kerékpározó osztályának tagjaival jóakarólag megismertetni és közölök annak lehetőleg számos híveket megnyerni és toborzni sziveskedjék. Jelszavunk: Mindnyájunkat érhet baleset! Nyújtunk tehát segélyt mindenkinek kivétel nélkül! Ez leendő állandó czélja és vezérgondolata az eperjesi önkéntes tűzoltó- és mentőegyesületnek most és mindenkoron. Az első az élet igazolja, utóbbit a humanizmus diktálja. A mentés és első segélynyújtás a humanizmus megtestesülése, s s a tűzoltó- és mentőegyesület annak a végrehajtója. Az eperjesi tűzoltó- és mentőegyesület működése is állandóan arra fog törekedni, hogy segítsen az éj és a nap minden órájában mindenkin, kivétel nélkül és díjtalanul, a kit esetleg baleset vagy elemi csapás ér. E működése éppen az önkéntességen alapul, s ennyiben annak rugója a legtisztább és legnemesebb emberszeretet. Ezek előrebocsátása után fölkérem tek. Czímedet, hogy a torna- és vívóegyesület tagjai sorából az érdeklődők és esetleg belépni hajlandók névsorát velem közölni, vagy az illetőket a velem való személyes érintkezésre fölhívni sziveskedjék. Tisztelettel és bajtársi üdvözléssel: *Lillia Zsigmond* s. k., főparancsnok. — Ajánljuk a legmelegebben az életrevaló s könnyen megvalósítható eszmét az érdeklődők szives figyelmébe!

* **Fertőző betegségek ellen,** melyek inkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztetnek, biztos óvszer a tiszta, egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szives olvasóink figyelmét a «*Kristály*» szentlukácsfürdői hegyi-forrás hirdetésére.

* **A gyümölcs-tolvajok.** A rendőrségnél az utóbbi időben több oldalról panaszt tettek, hogy ismeretlen tettesek a kertekbe hatolva, onnét gyümölcsöt lopnak. A megejtett nyomozás kiderítette, hogy a tettesek *Demko József* és *Dávid Gergely* inasok, kiket a rendőrség almalopáson tetten is ért. A rendőrség a fiatal bűnhönczöket a kir. ügyészségnek följelentette.

* **Razziát tartott a héten a rendőrség és kilencz, a köz- és vagyonbiztonságra veszélyes és a városból kitiltott csavargót tartóztatott le.**

* **Mezőgazdaság.** A háziállatok fejlődése s erősödéséhez legelső kellék azoknak teljesen kielégítő egészségi állapota és ezt fenntartani e szerint a gazda legfontosabb feladata. Eszközaink e célra vannak e évek tapasztalatai a *Kwizda-féle veterinar-preparatumokra* utalnak bennünket, melyeket *Kwizda Ferencz János* cs. és kir. osztrák-magyar és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerész *Korneurghban* (Bécs mellett) állít elő és ezek, mint præservatív szerek, messze az ország határán túl híresekké váltak. A kitünő hatás, mely a *Kwizda-féle* restitutions-fluidnak lovak számára saját-sága (ezen szer mint kitünő erősítő szer is bevált), továbbá a *Kwizda-féle* korneuburgi marhapor, mely, mint marhapor, általában úgy teheneknél a tejelő-képesség fokozása céljából mindenütt legjobb sikerrel alkalmaztatik és minden a *Kwizda Ferencz* által előállított veterinar-preparatumok a legfényesebben igazolják ezen czég világra szóló hírnevét.

* **Jókai, Mikszáth, Tóth Béla.** A hazai irodalom elismert első kitünőségei. S mind a három rendes munkatársa a *Pesti Hírlap*-nak, mely első helyen

áll napilapjaink között. Jókaitól «Félistenek bolondságai» cím alatt humorisztikus regényt közöl az új negyedben a *Pesti Hírlap*; Mikszáth Kálmán ismét nagyobb elbeszélést ír; Tóth Béla pedig vasárnapi tárczáival és mindennapi Esti leveleivel szerez kellemes órákat a lap olvasóinak. A *Pesti Hírlap* napról-napra 20—24 oldalon jelenik meg és előfizetőinek rendkívüli kedvezményeket is nyújt. Első helyen áll ezek közt a *Pesti Hírlap* nagy képes naptára, melyet minden előfizető teljesen díjtalanul kap meg. Az 1901. évi naptár fődíszét «Új csillagok» cím alatt a fővárosi és vidéki színházak primadonnáinak arcképcsarnoka fogja képezni. A naptárt minden előfizető megkapja, ha legalább már negyedéve járhatja a lapot; azért figyelmeztetjük a magyar olvasóközönseget a most bekövetkező október—decemberi új negyedre. Az előfizetés negyedévre 7 korona; egy óra 2 kor. 40 fillér. A *Párisi Divat* című nagy képes heti divatlappal együtt negyedévre mindössze 9 korona. Az előfizető-díjak a *Pesti Hírlap* kiadóhivatalába (Budapest, V., Váci-körút 78. sz.) czímzendők.

* **A közönség figyelmébe.** A kassai posta- és táviridagazgatóság elhatározta, hogy már a közel jövőben az utalványok Eperjesen is a háznál kézbesítés alkalmával ki is fizetessenek. Tájékoztulás, az új rendszernek a közönséget érdeklő főbb szabályait itt közlöm: 1. Magánfelek nem kívánhatják, hogy az utalvány nekik kézbesíttessék, de ennek összege ne a háznál fizetessék ki. 2. 40 koronán aluli utalványokat nemcsak a czímzettek, de ezek távollétében bármely felnőtt családtag is jogérvényesen nyugtázhat és felvehet, ha a czímzett a személyes átvételt már előzőleg ki nem kötötte magának a hivatal-vezetőjénél benyújtott írásbeli nyilatkozatán. 40 koronán felüli összegeket csak a czímzettek nyugtázhatnak, esetleg azok meghatalmazottjai. 3. Minden utalványért a postakincstár 4 fillér kézbesítési díjat szed. Csoportos átadó-vevényekkel kézbesítetteknek darabonként 2 fill., de legalább 20 fillér. Csoportosítatnak az egy című utalványok, ha 5 darabnál több van egy postaérkezésben. 4. Távirati vagy express utalványokért kézbesítési díj nem jár. 5. Ha a kézbesítés két ízben nem sikerült, a kihordó az utalványt a hivatalban teszi le, hol 14 napig még átvehető. 6. Polgári és katonai hatóságok (parancsnokságok) és hivatalok a czímzettek érkező hivatalos utalványok összegeit vagy a postahivatalban veszik fel, vagy akképen intézkedhetnek, hogy saját hivatalaikban az utalványlapok bemutatása alkalmával egyidejűleg fizetessék ki. Portómentes hatóságok a házhoz kézbesítésért díjat nem fizetnek. 7. A czímzettek kérhetik, hogy a részükre érkezett utalványok (utánvételek is) meghatározott napokra visszatartassanak és egyszerre fizetessenek ki. De a kézbesítő-díjak úgy számíttatnak fel, mintha ezen utalványok (és utánvételek) az érkezésüket követő legelső körűt alkalmával nekik kifizettek volna. Egyéb felvilágosítással alkalmadtán a hivatalvezető mindenkinek készséggel szolgál. *Eperjes*, 1900. szept. 21. *Rács*.

* **Párisi Divat.** A szép hölgyek szebbek, a csúnyák viszont csúnyábbak sohasem lehetnek talán, mint most, mikor az öltözködés divatja a mostani eszme- és szingazdag irányt követi. De az, hogy valakinek külsejére igazán előnyösen vagy hátrányosan hat-e ez a divat, azt kizárólag csakis az dönti el: jó divatlapja van-e valakinek, vagy sem. A bécsi és berlini lapok nehézségek izlés tekintetében; a *Párisi Divat* az, amely a francia főváros hölgyeinek öltözködési titkaiba avatja a magyar hölgyközönseget. A lap ábrái a Párisban készülő mintaruhák fenyképmásolatai, a cikkek nemcsak azt magyarázzák, milyen a divatos toilette, hanem, mikép lehet azt ép oly elegánsan s mégis olcsón előállítani úgy a lap kitűnő szabásmintái nyomán, mint a szerkesztőségnek válaszközlésben való vagy tényleges segítsége nyomán. A *Párisi Divat* előfizetési ára egy évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. A *Pesti Hírlap* politikai napilappal együtt egy negyedévre 9 kor.

* **Az angol-búr háború,** a khinai bonyodalom, az olasz király meggyilkolása, mind olyan világeseemények voltak, a melyekről teljesen kimerítő, részletes tudósítást csak olyan nagy terjedelmű napilap tudott olvasóközönségének adni, a minő hazánkban egyedül az *Egyetértés*. Az immár 34-ik esztendeje fennálló *Egyetértés*, a külföldi világlapok nagyságában jelenlevő meg, nemcsak a belföldi, hanem a külföldi fontosabb és érdekesebb eseményekről is a legkitűnőbb, bő tudósításokat adja. Az egész magyar olvasóközönseget tapasztalhatja azt évek hosszú sora óta, hogy az *Egyetértés* ezen a téren valóban versenyen kívül, egyedül áll a napisajtóban. Párját ritkítja az *Egyetértés* abban is hogy az országgyűlési tudósításaiban pártkülönbség nélkül nagy részletességgel közli a szónokok beszédeit. Politikai értesülések dolgában is mindenkor előljárt az *Egyetértés*. S a ki az *Egyetértés*-re fizet elő, az a

legkiválóbb szépirodalmi élvezetet biztosítja magának és családjának. Az *Egyetértés* regénycarnokában vagy a legkitűnőbb idegen írók fordított regényei jelennek meg, vagy magyar íróink jelesinek gárdájából ír valamelyik regényt a lap számára. Tárcaaratókat ismert nevű írók látják el s Eötvös Károly, a legmagyarabb író, a kinek eddig közölt tárczái hihetetlen sikert értek el, egyedül az *Egyetértés*-be írja tárczáit. A lap vezére Eötvös Károly, főmunkatársa Kossuth Ferencz, felelős szerkesztője Dienes Márton. Az új évnegyed küszöbén az *Egyetértés* kiadóhivatala (Budapest, IV., papnövelde-utca 8. sz.) szívesen küld mutatványszámot annak, a ki címét egy levelezőlapon beküldi. Az *Egyetértés* előfizetési ára 1/4 évre 10 kor., 1 hónapra 3 kor. 60 fillér.

* **A szerkesztőség üzenete.** *Bankett. Bártfa.* A bankettől szóló s lapunknak beküldött szíves tudósítását — eltekintve attól, hogy multkor számunkhoz már amúgy is későn érkezett — nem közölhetjük s nem közölhetjük azért, mert magánjellegű s kizárólag egy szűkebb körű bankettől szóló referálás nem képezheti feladatunkat. Ezenkívül — mint arról meggyőződhetett — a kérdéses ügynek lapunkban való tárgyalását — bármely oldalról jött is figyelemzetés — hallgatással mellőztük, mert áldatlannak, nem közérdekűnek tartottuk s jobb napirendre térni felelte.

Felelős szerkesztő: **Dr. Mikler Károly.**
Kiadótulajdonos: **Kösch Árpád.**

NYILT-TÉR. Köszönet.

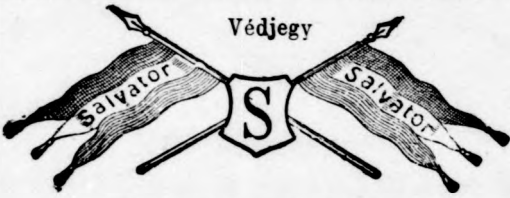
Mielőtt Eperjes városából véglegesen távozzom, van szerencsém értesíteni a nagyérd. közönseget, hogy 33 éven át fennállott lisztüzletemmel felhagytam.

Kötelességemnek tartom ez alkalomból mélyen tisztelt vevőimnek hálás köszönetet mondani azon szíves támogatásért, melyben üzletemet hosszú éveken át részesíteni kegyesek voltak.

Eperjes, 1900. szept. Kiváló tisztelettel

Özv. Gruska Emília.

*De bús volna ez a város,
Ha nem tudná Szuchy János
Hogy a bor és magyar nóta
Még Noé ideje óta
Üldözője bűnnek, bajnak
S jó barátja a magyarnak!
Azért minden este nála
Daltársulat s jó bor járja;
Ott lesz a bíró úr, Göre —
Föl Szuchy-ba hát... előre!*

**Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvényénél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,**

a Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangú gyógyviz és diaetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és veseizgatási tünetekben** vagy **húgy-savas vesehomok és vesekövek** képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

3450—1900. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Wayhand János hrabkói lakos végrehajtatónak **Fotta János, Fotta Vincze és Hadbavni Mártonné** szül. **Fotta Mária** hrabkói végrehajtást szenvedők elleni 931 korona 34 fillér tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében az eperjesi kir. törvényszék (az eperjesi kir. járásbíró) területén levő Hrabkó községben fekvő, I. a hrabkói 74. számú tjkvben foglalt és B. 9. sorsz. a. Fotta János nevével állott, a 2762/900. tkvi sz. végzés folytán öröklés jog-címén most már Fotta János, Fotta Borbála, kk. Fotta Mária, kk. Fotta Bálint, kk. Fotta József, kk. Fotta Ilona, kk. Fotta Pál, kk. Fotta Appollonia, kk. Fotta István és kk. Fotta Anna nevével álló és B. 10. sorsz. a. Fotta Vincze nevével álló jutalékra az 1874/1900. tkvi sz. alatt tett utóajánlat folytán 1541 kor. kiküldési árban, — II., a hrabkói 51. és 178. sz. tjkvben foglalt és B. 36., illetve B. 18. sorszámkok alatt Hadbavni Mária szül. Fotta Mária nevével álló jutalékra az 1874/1900. tkvi sz. alatt tett utóajánlat folytán 556 korona kiküldési árban az 1881: LX. t.-cz. 187. §-a alapján elrendeltek.

Az árverés megtartására határidőül **1900. évi október hó 26-ik napjának délelőtti 10 órája** Hrabkó község-házához tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül 58 kor.-t, illetve 24 kor.-t készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Eperjesen, 1900. évi augusztus hó 25-ikén.

Urbán Gyula,
kir. tanácsbíró.

Tisztességes egyének

bármily foglalkozással, 1866 óta fennálló cégem részére eredeti sorsjegyek részletfizetés melletti törvényszerű eladása által, mellékjövődelemképpen is, könnyen havi 200—400 koronát kereshetnek. Ajánlatok **FUCHS H.** váltóháza, Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1. sz. intézendők.

Kitüntetés:
Arany-féremmel az 1900. párizi világkiállításán az összes versenyők között a hangszerek csoportjában. — *Hadsereg:* szállítást csak-féremmel.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros,
a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség egyedüli szállítója.
BUDAPEST, II., Lánchíd-utca 5. szám.

Iskolai és mesterhegedők vonóval.

Egy finom hegedű vonóval és tokkal 7 forint.

Gordonkák vonóval.

Nagybőgők vonóval.

Fuvolák, Szárnykürtök.

Ósi magyar tárogató szabádalmaszva.

Templomi és más zenekarok részére szükséges

fúvó- és vonó-hangszerek előnyös fizetési feltételek mellett — legutányosabb árban szállítanak.

Czimbalmok.

Elpusztíthatlan, kitűnő erős hangú harmonikák.

Községi dobok a legjutányosabb árakon.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonika-árjegyzék külön kérendő.

Magyarország legnagyobb fúvó-, vonó- és ütőhangszer-gyára.

1 üveg ára 2 kor. 80 fill.

Cs. és kir. szabványos lovak részére.

40 esztendő óta udvari paripa-istállóban, a katonai s nagyobb magánistállóban sikerrel használják. Bevált nagyobb menetelésnél erősítésre s izmosításra, kifáradásoknál az izmok feszessé tételére stb., kitűnően képesít idomításoknál. Valódi csak a fenti védőgyógyel. Kapható az összes gyógyszerárakban s fűszereszetben. Forrástár:

Kwizda J. Ferencz

cs. és kir. osztr.-magy., román kir. s bolg. hercz. udv. szállító, köri gyógyszerész:él Korneuburgban, Bécs mellett.

Acc

városok,

Egyszerű sz

K

Cal

MAU

Buda

Ela

Reiszing

László- (V)

54 köböl s

tok, lak- s

szabac

Értesítés

egy

mellékely

bé

Közelebbi

Holland am

Árak: Az I. B

A II. B

III

Hajóoszt.-iró

Fiók-írókák

szőlővén csod

czot vagy m

vétlenül pikk

Ezen balzsam

helyeket, ifjú

és üdéséget

a szeplőt, m

atkát s a bő

korsónak ha

A nyírfabals

lato

h

A dr. Lengi

pan, mely a

balzsam jó h

Főraktár Ma

gyógy

